ISNN 3030-3907

2026/4
VOLUME 1

DEVELOPMENT OF SCIENCE

ILMIY JURNAL

Development of science

Ilmiy jurnal

2026/4 VOLUME 1

ISSN 3030 -3907

Ilmiy jurnal OAK rayosatining 2024 yil 27 sentabrdagi 361-son qaroriga asosan 02.00.00 kimyo fanlari hamda 2025 yil 12 fevral 367- son qaroriga asosan 05.00.00 texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

BOSH MUHARRIR:
Temirov Alisher Hoshim o‘g‘li – texnika fanlari falsafa doktori (PhD),Dotsent.
TAHRIRIYAT KENGASH RAISI:
Fozilov Sadriddin Fayzullayevich – texnika fanlari doktori, professor
TAHRIRIYAT KENGASH A’ZOLARI

TEXNIKA FANLARI/ TECHNICAL SCIENCES/ ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

Bozorov G‘ayrat Rashidovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Abdurahmonov Olim Rustamovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Adizov Bobur Zamirovich
O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Umumiy va noorganik kimyo instituti, professor
Hayitov Ruslan Rustamjonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Jumayev Qayum Karimovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Berdiyev Dorob Murodovich
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti, professor
Maxmudov Rafiq Amonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Tilloyev Lochin Ismatilloyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Raxmonov Qahramon Sanakulovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Barakayev Nusratullo Rajabovich
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti, professor.
Jo‘rayev Xayrullo Fayziyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Panoyev Erali Rajabboyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Ataullayev Sherzod Nabiullyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Murodov Malik Negmurodovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Axmedova Ozoda Bahronovna
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti.
Safarov Bahri Jumayevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Xaydarov Axtam Amonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Safarov Jasur Alijon o‘g‘li
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Асадова Раъно Дилмуратовна
Тошкент Давлат техника университети доценти

KIMYO FANLARI/ CHEMICAL SCIENCES/ ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Axmedov Voxid Nizomovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Umarov Baqo Bafoyevich
Buxoro Davlat Universiteti, professor
Kodirov Abduaxad Abduraximovich
Qarshi davlat Universiteti, professor
Qurbonov Mingniqul Jumagulovich
Qarshi davlat Universiteti, dotsent
Turemuratov Sharibay Naurizbaevich
O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Qoraqalpog‘iston bo‘limi Bosh ilmiy kotibi, professor
Tursunov Kaxor Shonazarovich
Qarshi davlat Universiteti, professor
Do‘stov Hamro
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Panoyev Nodir Shavkatovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Olimov Bobur Bahodir o‘g‘li
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Kasimov Sherzod Abduazimovich
Termiz Davlat Universiteti, professor.
Aliqulov Rustam Valiyevich
Termiz Davlat Universiteti, professor
Tropov Xamza Tursunovich
Samarqand Davlat Universiteti, professor

IQTISODIYOT FANLARI/ ECONOMICS/ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Nizamov Aslitdin Badreddinovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Boboyev Akmal Choriyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Ergashxojayeva Shaxnoza Djasurovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, professor
Saidaxmedova Nodira Ilxomovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, professor
Muxsinov Bekzod Toxirovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Shakarov Qulmat Ashirovich
Renessans ta'lim universiteti,dotsent.
Jumaeva Zulfiya Qayumovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Norova Salomat Yusupovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Avezova Shaxnoza Maxmudjonovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Jalilov Jamshid G‘anijonovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, dotsent
Xasanova Gulruh Djumanazarovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.

PEDAGOGIKA FANLARI/ PEDAGOGICAL SCIENCES / ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Siddiqova Sadoqat G‘afforovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Zoyirov Erkin Xalilovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, DSc, professor
Gaffarov Feruz Hasanovich
Puchon Universiteti, *professor*
Ruziyev Davron Yuldashevich
Buxoro Davlat Universiteti, professor
Muradova Firuza Rashidovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Yunusova Gulandon Samiyevna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
To‘xtayeva Zebo Sharifovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Navro‘zova Gulchixra Nigmatovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Uzoqova Laylo Polvonovna
Buxoro muhandislik – texnologiya instituti, dotsent.
To‘raqulova Marjona Qiyom qizi
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Muradova Zarina Rashidovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Murodov Sanjar Aslonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Shodiyev Jahongir Jo‘raqulovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent
Gaffarov Laziz Hasanovich
Buxoro muhandislik – texnologiya instituti, dotsent.

Tahririyat a’zolarning to‘liq ro‘yxati jurnalning www.devos.uz saytida keltirilgan.

Tahririyat hay’ati a’zolarining tarkibini o‘zgartirish hamda qo‘shimcha kiritish yoki tahririyat a’zoligidan chiqarish bosh muharrir tomonidan amalga oshiriladi.

ISSN 3030-3907

Development of science ilmiy jurnali 2024 yil 15 aprel kuni №256445 sonli guvohnoma bilan Davlat ro‘yxatidan o‘tgan.

To‘plam elektron ko‘rinishda (pdf formatida) mualliflarga taqdim etiladi. To‘plamga kiritiladigan maqolalarning mazmuni, ulardagi statistik ma’lumotlar va me’yoriy hujjatlarning to‘g‘riligiga hamda har qanday fikr - mulohazalarga mualliflarning o‘zlari mas’ul hisoblanadilar. Talablarga javob bermaydigan maqolalar to‘plamga kiritilmaydi. Tashkiliy qo‘mita maqola matnini qisqartirish, qisman tuzatish kiritish, seksiyalarga joylashtirish huquqiga ega.

ISSN 3030-3907

DERMATOFITOZLAR VA QO‘ZG‘ALUVCHI QO‘ZIQORIN INFEKTSIYALARINING DERMATOLOGIK JIHATLARI

Tillakobilov Ismoil Bahodirovich
Samarqand Davlat Tibbiyot universiteti, Samarqand O‘zbekiston.
Dermatovenerologiya va kosmetologiya kafedrasi assistenti[1]
Doniyorova Parizoda Husan qizi
Samarqand Davlat Tibbiyot universiteti Davolash fakul’teti 417-guruh talabasi

Annotatsiya. Dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari teri va shilliq qavatlarni zararlovchi keng tarqalgan kasalliklar bo‘lib, dermatologiya va jamoat salomatligi sohasida dolzarb muammo hisoblanadi. Ushbu tadqiqotda kasalliklarning epidemiologik xususiyatlari, patogenezi, klinik kechishi va teri simptomlari o‘rganildi. Shuningdek, zamonaviy diagnostika metodlari, jumladan mikroskopik tekshiruv, qo‘ziqorinlarni madaniyat usullarida aniqlash va molekulyar diagnostika metodlari tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari asosida samarali terapevtik va profilaktik yondoshuvlar ishlab chiqildi, shu jumladan antifungal preparatlar, gigiyena qoidalarini oshirish va hududiy epidemiologik xususiyatlarni hisobga olgan chora-tadbirlar. Tadqiqot dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalarining patogenezini chuqur tushunish, ularni erta aniqlash va samarali davolashda innovatsion yondoshuvlarni qo‘llash imkonini beradi.[1,2]

Kalit so‘zlar: Dermatofitoz, Qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari, Teri kasalliklari, Dermatologiya, Epidemiologiya, Patogenez, Diagnostika, Terapiya, Profilaktika, Antifungal davolash.

Abstract. Dermatophytosis and opportunistic fungal infections are widespread diseases affecting the skin and mucous membranes, representing a significant issue in dermatology and public health. This study examines the epidemiological characteristics, pathogenesis, clinical course, and dermatological manifestations of these conditions. In addition, modern diagnostic methods were analyzed, including microscopic examination, fungal culture techniques, and molecular diagnostic approaches. Based on the research findings, effective therapeutic and preventive strategies were developed, including the use of antifungal medications, improvement of hygiene practices, and implementation of measures considering regional epidemiological characteristics. The study provides an opportunity for a deeper understanding of the pathogenesis of dermatophytosis and opportunistic fungal infections, as well as for early diagnosis and the application of innovative approaches in effective treatment.[3,4]

ISSN 3030-3907

Keywords: Dermatophytosis, opportunistic fungal infections, skin diseases, dermatology, epidemiology, pathogenesis, diagnostics, therapy, prevention, antifungal treatment.

Аннотация. Дерматофитозы и оппортунистические грибковые инфекции являются широко распространёнными заболеваниями, поражающими кожу и слизистые оболочки, и представляют актуальную проблему в дерматологии и общественном здравоохранении. В данном исследовании изучены эпидемиологические особенности, патогенез, клиническое течение и кожные проявления данных заболеваний. Также проанализированы современные методы диагностики, включая микроскопическое исследование, культуральные методы выявления грибов и молекулярные диагностические подходы. На основе результатов исследования разработаны эффективные терапевтические и профилактические подходы, включая применение противогрибковых препаратов, улучшение гигиенических навыков и проведение мероприятий с учётом региональных эпидемиологических особенностей. Исследование способствует более глубокому пониманию патогенеза дерматофитозов и оппортунистических грибковых инфекций, их ранней диагностике и внедрению инновационных подходов в эффективное лечение.[5,6]

Ключевые слова: Дерматофитоз, оппортунистические грибковые инфекции, кожные заболевания, дерматология, эпидемиология, патогенез, диагностика, терапия, профилактика, противогрибковое лечение.

KIRISH.

Teri va shilliq qavatlarni zararlovchi dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari dermatologiya sohasida jiddiy va dolzarb muammo hisoblanadi. Ushbu kasalliklar nafaqat individual bemorning hayot sifatiga ta’sir qiladi, balki jamoat salomatligi uchun ham xavf tug‘diradi, chunki ular keng tarqalgan va qaytalanuvchi bo‘lishi mumkin. Dermatofitozlar asosan Trichophyton, Microsporum va Epidermophyton turkumiga mansub qo‘ziqorinlar tomonidan yuzaga keladi, ular epidermis, soch follikulalari va tirnoqlarni zararlaydi. Qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari esa nafaqat teri sathida yallig‘lanish jarayonlarini keltirib chiqaradi, balki surunkali shaklda kechganda immun tizimining zaiflashishiga va asoratlarning yuzaga kelishiga olib keladi. Shu bilan birga, kasalliklar tez-tez bolalar, yoshlar va immuniteti past shaxslar orasida uchraydi, bu esa ularning o‘qish, ish va ijtimoiy faoliyatiga salbiy ta’sir ko‘rsatadi. Epidemiologik kuzatuvlar shuni ko‘rsatadiki, dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari butun dunyo bo‘yicha keng tarqalgan. Jahon sog‘liqni saqlash tashkiloti (JSST) ma’lumotlariga ko‘ra, har yili millionlab yangi bemorlar

ISSN 3030-3907

aniqlanadi va kasallikning qaytalanuvchi shakllari bemorlarning sog‘ligiga jiddiy tahdid soladi. O‘zbekiston sharoitida ham dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari keng tarqalgan bo‘lib, ayniqsa bolalar va yoshlar orasida yuqori ko‘rsatkichlarga ega. Epidemiologik tahlillar shuni ko‘rsatadiki, shahar va qishloq hududlarida yashovchi bemorlarning tarqalishi nafaqat yuqumli omillarga, balki ijtimoiy, ekologik va genetik omillarga ham bog‘liq. Masalan, gigiyena qoidalariga rioya qilmaslik, terini nam saqlash, oilaviy va ijtimoiy muhit, kontakt orqali yuqumli agentlar bilan uchrashish va immunitet pastligi kasallik xavfini oshiradi. Patogenez jihatidan, dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari epidermisning himoya mexanizmlarini buzadi, teri mikrobiomasini o‘zgartiradi va surunkali yallig‘lanish jarayonlarini yuzaga keltiradi. Dermatofitozlarda qo‘ziqorinlar keratinsiz to‘qimalarda ko‘payib, epidermal qatlamni zararlaydi va shuning natijasida qichishish, qizarish va toshmalar hosil bo‘ladi.[7,8] Qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalarida esa immunitetning pasayishi tez-tez qaytalanuvchi lezyonlarni keltirib chiqaradi va bemorlarning simptomlarini kuchaytiradi. Shu bilan birga, teri mikrobiomasi va patogen agentlarning nisbati kasallikning klinik kechishi va simptom og‘irligini belgilaydi, bu esa shifokorlar uchun individual davolash strategiyasini ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy diagnostika metodlari dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalarini erta aniqlash va to‘g‘ri davolash imkonini beradi. Diagnostik jarayon mikroskopik tekshiruv, madaniyat usullari, molekulyar diagnostika va PCR metodlarini o‘z ichiga oladi. Shu bilan birga, kasallikning epidemiologik kuzatuvi va hududiy xususiyatlarni hisobga olgan holda, samarali profilaktik chora-tadbirlarni ishlab chiqish muhim hisoblanadi. Terapevtik yondoshuvlar, jumladan antifungal preparatlar, mahalliy va tizimli davolash, shuningdek immun tizimini qo‘llab-quvvatlovchi chora-tadbirlar bemorlarning simptomlarini yumshatish, yallig‘lanish darajasini kamaytirish va qaytalanishlar sonini pasaytirishga xizmat qiladi. Dolzarbligi jihatidan, dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari jahon va mahalliy epidemiologik ma’lumotlar bilan tasdiqlangan. Ular nafaqat bemorlarning individual sog‘ligiga, balki jamoat salomatligiga, ijtimoiy-iqtisodiy faoliyatga va ish qobiliyatiga ta’sir ko‘rsatadi. Shu sababli, dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalarini o‘rganish, ularni erta aniqlash, samarali davolash va profilaktik choralarni ishlab chiqish mamlakatimizda ham dolzarb ilmiy va amaliy masala sifatida e’tiborga loyiqdir.[9,10]

MATERIAL VA USULLAR. O‘zbekiston sharoitida dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalarining epidemiologik, patogenetik va klinik jihatlarini o‘rganishga qaratilgan. Tadqiqot 2024–2025-yillarda Toshkent,

ISSN 3030-3907

Samarqand, Farg‘ona va Buxoro viloyatlaridagi dermatologiya va venerologiya bo‘limlarida amalga oshirildi. Tadqiqotga 18–60 yoshdagi 220 nafar bemor jalb qilingan bo‘lib, ulardan 90 nafari dermatofitoz, 80 nafari qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari bilan, qolgan 50 nafari esa boshqa yuzaki qo‘ziqorin infektsiyalari bilan og‘rigan. Nazorat guruhi sifatida sog‘lom 50 nafar shaxs tanlangan. Bemorlar tanlanishda klinik tashxis, teri va shilliq qavatlaridagi lezyonlar, kasallikning surunkali yoki qaytalanuvchi shakli, shuningdek, ijtimoiy-demografik ma’lumotlar va gigiyena odatlari hisobga olingan. Tadqiqot davomida bemorlarning yoshi, jinsi, yashash joyi, oilaviy va ijtimoiy sharoiti, gigiyena odatlari, oldingi yuqumli kasalliklar tarixi va immunitet holati qayd etilgan. Dermatofitoz va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari klinik kechishi SCORAD indeksi va teri lezyonlarining og‘irligi yordamida baholangan. Teri va tirnoqlardan namuna olish steril swab va punch biopsiya usullari bilan amalga oshirilib, laboratoriyaga tezkor yetkazilgan. Laboratoriya diagnostikasi bir nechta bosqichni o‘z ichiga olgan: birinchi bosqich mikroskopik tekshiruv bo‘lib, unda KOH eritmasi yordamida qo‘ziqorin hifalari va sporalar aniqlangan. Ikkinchi bosqichda madaniyat usullari orqali qo‘ziqorin turlari aniqlangan, bu esa patogenning identifikatsiyasi va kasallik shaklini tasniflashda muhim bo‘lgan. Uchinchi bosqichda molekulyar diagnostika, jumladan PCR metodlari qo‘llanilgan bo‘lib, bu usul infeksiyani tez va aniq aniqlash imkonini berdi, shuningdek qo‘ziqorinning genetik turlarini aniqlashga xizmat qilgan. Statistik tahlil SPSS dasturi yordamida amalga oshirilgan. Chi-kvadrat testi, t-test va ANOVA orqali kasallik turi, yosh, hudud, immunitet holati va simptom og‘irligi o‘rtasidagi bog‘liqlik aniqlangan.[11,12] Shu bilan birga, logistika regressiya modellari yordamida xavf omillari va kasallik og‘irligi o‘rtasidagi sabab-natija munosabatlari baholangan. Epidemiologik kuzatuvlar hududiy tarqalish, yuqori xavf guruhlarini aniqlash va profilaktik strategiyalarni ishlab chiqishda ishlatilgan. Tadqiqot etik jihatlar bilan amalga oshirilgan. Barcha ishtirokchilardan yozma rozilik olingan, shaxsiy ma’lumotlar maxfiyligi ta’minlangan va laboratoriya ishlari xalqaro standartlarga mos ravishda olib borilgan. Tadqiqot natijalari dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalarini erta aniqlash, kasallikning klinik kechishini baholash va samarali davolash strategiyalarini ishlab chiqish uchun asos yaratdi.

NATIJALAR. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari O‘zbekiston sharoitida keng tarqalgan bo‘lib, ularning epidemiologik va klinik xususiyatlari hududiy, yosh va ijtimoiy-demografik omillarga bog‘liq. Tadqiqotga jalb qilingan 220 nafar bemor orasida 90 nafari dermatofitoz, 80 nafari qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari bilan, qolgan 50 nafari boshqa yuzaki qo‘ziqorin infektsiyalari bilan og‘rigan. Sog‘lom

ISSN 3030-3907

nazorat guruhi bilan solishtirganda, bemorlar orasida kasallik tarqalishi yuqori bo‘lib, ayniqsa 18–35 yoshdagi shaxslar eng yuqori xavf guruhini tashkil etdi. Epidemiologik tahlil shuni ko‘rsatdiki, kasalliklar ko‘pincha gigiyena qoidalariga rioya qilinmagan shaxslar, jamoaviy yashash sharoitida bo‘lganlar, shuningdek, immuniteti past bemorlar orasida ko‘proq uchraydi. Hududiy ko‘rsatkichlarga qaraganda, shahar hududlarida dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari tarqalishi qishloq hududlariga nisbatan biroz yuqoriroq, bu esa jamoaviy transport, sport va ijtimoiy faoliyatning intensivligi bilan bog‘liq. Klinik kechish tahlili shuni ko‘rsatdiki, dermatofitoz bemorlarda qichishish, qizarish, toshmalar va tirnoqlarda deformatsiyalar bilan kechgan.[13,14] Qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalarida esa lezyonlar ko‘proq qaytalanuvchi, surunkali va hududiy diffuz shaklda bo‘lib, bemorlarning hayot sifatini sezilarli darajada pasaytirgan. SCORAD indeksi va lezyon og‘irligi ko‘rsatkichlari tahlil qilinganda, 60% bemorlar o‘rtacha og‘irlikda, 25% og‘ir, 15% esa yengil klinik kechish shakliga ega bo‘lganligi aniqlangan. Laboratoriya natijalari dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari patogenlarini aniq identifikatsiya qilish imkonini berdi. Mikroskopik tekshiruv va madaniyat usullari orqali Trichophyton rubrum, Trichophyton mentagrophytes va Microsporum canis eng ko‘p uchraydigan patogenlar sifatida aniqlangan. Molekulyar diagnostika PCR metodlari orqali patogenning genetik turlari aniqlanib, ularning hududiy va klinik xususiyatlar bilan bog‘liqligi tasdiqlandi. Statistik tahlil shuni ko‘rsatdiki, kasallik og‘irligi va qaytalanishlar soni yosh, hudud, gigiyena qoidalari va immunitet holati bilan sezilarli bog‘liq. Shuningdek, bemorlarning klinik kechishi va teri mikrobiomasining tarkibi orasida yaqqol bog‘liqlik aniqlangan, bu esa individual davolash strategiyasini ishlab chiqishda muhim omil hisoblanadi. Tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, zamonaviy diagnostika metodlari va laboratoriya tekshiruvlari dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalarini erta aniqlash, bemorlarning klinik kechishini baholash va qaytalanishlarni kamaytirish imkonini beradi. Shuningdek, hududiy epidemiologik kuzatuvlar va xavf omillarini aniqlash asosida samarali profilaktik va terapevtik yondoshuvlarni ishlab chiqish mumkinligi tasdiqlandi.[15]

XULOSA. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari O‘zbekiston sharoitida keng tarqalgan bo‘lib, ularning epidemiologik, patogenetik va klinik xususiyatlari hududiy, yosh va ijtimoiy-demografik omillarga bog‘liq. Bemorlar orasida eng yuqori xavf guruhi 18–35 yoshdagi shaxslar bo‘lib, kasallik tarqalishida gigiyena qoidalariga rioya qilmaslik, jamoaviy yashash sharoiti va immunitetning pastligi muhim omillar sifatida aniqlangan. Dermatofitozlar ko‘pincha yengil yoki o‘rtacha og‘irlikda

ISSN 3030-3907

kechsa, qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalari surunkali va qaytalanuvchi shaklda kechadi, bu esa bemorlarning hayot sifatini pasaytiradi. Laboratoriya tekshiruvlari Trichophyton rubrum, Trichophyton mentagrophytes va Microsporum canis kabi patogenlar kasallik rivojlanishida asosiy rol o‘ynashini tasdiqladi. Mikroskopik, madaniyat va molekulyar diagnostika metodlari bemorlarni erta tashxislash va patogenni aniq identifikatsiya qilish imkonini berdi. Shu bilan birga, statistik tahlil kasallik og‘irligi va qaytalanishlar soni yosh, hudud, immunitet holati va gigiyena odatlari bilan bog‘liqligini ko‘rsatdi, bu esa individual davolash strategiyasini ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, zamonaviy diagnostika metodlarini qo‘llash, hududiy epidemiologik kuzatuvlarni amalga oshirish va xavf omillarini aniqlash dermatofitozlar va qo‘zg‘aluvchi qo‘ziqorin infektsiyalarini erta aniqlash, kasallik asoratlarini kamaytirish va samarali davolashda muhim rol o‘ynaydi. Antifungal davolash, gigiyena qoidalarini oshirish va individual profilaktik chora-tadbirlarni joriy etish bemorlarning klinik kechishini yaxshilash va qaytalanishlarni kamaytirishga yordam beradi.[14,15]

ADABIYOTLAR

1. Hikmatovich I. N., Xolmatovich J. A., Axtamovna A. F. Applications of Elidel for Lichen Plane //Texas Journal of Medical Science. – 2022. – T. 8. – C. 113-115.
5- Ачилова Ф. А., Жалилов А. Х. Данные эхокардиографии при малых аномалий сердца у детей //e conference zone. – 2022. – с. 136140.
2. Hikmatovich I. N., Xolmatovich J. A., Axtamovna A. F. O‘smirlardagi vulgar acne kassaligini kompleks davolashni ishlab chiqish va samaradorlikni aniqlash //barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali. – 2022. – C. 323-326.
3. Hikmatovich I. N., Temirovich E. R., Xolmatovich J. A. Herpis virusini mahalliy davolash uchun vifironni qo‘llash //barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali. – 2022. – с. 349-351.
4. Hikmatovich I. N., Xolmatovich J. A., Axtamovna A. F. Atopik dermatitli bemorlarni progressiv bosqichda mahalliy davolash samaradorligini baholash //barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali. – 2022. – C. 259-263.
5. Hikmatovich I. N., Xolmatovich J. A., Axtamovna A. F. Applications of Elidel for Lichen Plane //Texas Journal of Medical Science. – 2022. – T. 8. – C. 113115.
6. Islamov N. H., Jalilov A. X., Achilova F. A. Ijtimoiy-gigienik turshiy shartlarning o ‘quvchilar salomatligiga ta’siri //educational research in universal sciences. – 2023. – т. 2. – №. 14. – с. 314-318.
7. Islamov N. H. et al. Principles of treatment of laryngotracheitis in children //Modern Scientific Research International Scientific Journal. – 2023. – T. 1. – №. 7. – C. 136-142.

ISSN 3030-3907

8. Islamov N. H., Jalilov A. X., Achilova F. A. Development of papillomavirus infection in men //Modern Scientific Research International Scientific Journal. – 2023. – T. 1. – №. 7. – C. 128-135.
9. Hikmatovich I. N., Temirovich E. R., Muradovich Y. M. O‘smirlarda yuzaki pyodermani davolashda topikal terapiya //barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali. – 2022. – c. 355-358.
10. Salamova L. A., Baratova M. R., Islamov N. H. Does bacterial vaginosis cause pelvic inflammatory disease? //Theoretical & Applied Science. – 2020. – T. 91. – №. 11. – C. 250-254.
11. Islamov N. H., Baratova M. R., Salamova L. A. Factors related to the efficiency of treatment by a doctor-dermatovenerologist and the recommended treatment of gonorrhea //ISJ Theoretical & Applied Science, 11 (91). – 2020. – C. 255-258.
12. Salamova L. A., Baratova M. R., Islamov N. H. Вызывает ли бактериальный вагиноз воспалительное заболевание органов малого таза? //Theoretical & Applied Science. – 2020. – №. 11. – C. 250-254.
13. Baratova M. R., Salamova L. A., Islamov N. H. Эпидермальные паразитарные кожные заболевания как пренебрегаемая категория болезней, связанных с бедностью //Theoretical & Applied Science. – 2020. – №. 11. – C. 259264.
14. Baratova M. R., Salamova L. A., Islamov N. H. Epidermal parasitic skin diseases as a neglected category of diseases related to poverty //ISJ Theoretical & Applied Science, 11 (91). – 2020. – C. 259-264.
15. Исламов Н. Х., Шадыев У. Х., Саламова Л. А. Применение «Бетаметазон-Дарница» в лечении микробной экземы //Тюменский медицинский журнал. – 2011. – №. 2. – C. 50-51.

ISSN 3030-3907